

«12ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ποντιακών χωρών»

/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Αθλητικό κέντρο αφιερωμένο στον Πολύκαρπο Σ. Ψωμιάδη και Αλέξανδρο Θ. Μπαλατατζή

το «12ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ποντιακών χωρών»

Το Σάββατο 8 Οκτωβρίου 2016, στο κλειστό γυμναστήριο της Ξάνθης “Φίλιππος Αμοιρίδης” έχει προγραμματισθεί να πραγματοποιηθεί το «12ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ποντιακών χωρών» της Παμποντιακής ομοσπονδίας Ελλάδος (ΠΟΕ).

Η απόφαση ελήφθη το Σάββατο 26 Μαρτίου 2016 σε συνεδρίαση του ΔΣ της ΠΟΕ που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του Συλλόγου Ποντίων Ν. Ξάνθης

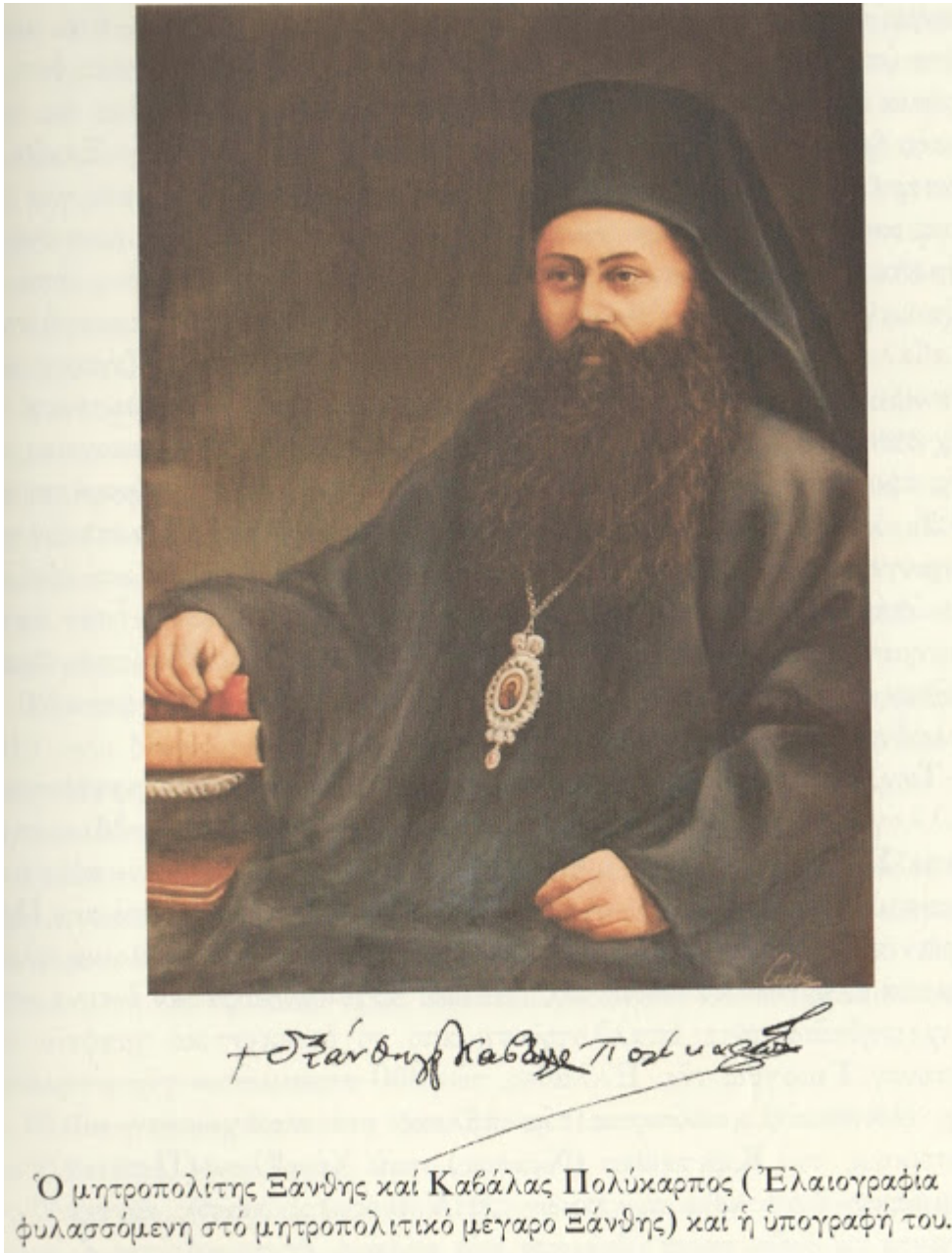
Το φεστιβάλ θα είναι αφιερωμένο σε δύο εξέχουσες προσωπικότητες της Ξάνθης:

- στον από τα Κοτύωρα του Πόντου, «κάκειϊθεν εις Κοτύωρα πόλιν παρεγενήθησαν Έλληνίδα, Σινωπέων ἄποικον», καταγόμενο Μητροπολίτη, πρώην Ξάνθης και Περιθεωρίου, Πολύκαρπο Σ. Ψωμιάδη και

- στον από την Κουταΐδα του Καυκάσου, γόνο σπουδαίας οικογένειας του Πόντου

με ρίζες από την Τραπεζούντα και την Αργυρούπολη, καταγόμενο Αλέξανδρο Θ. Μπαλτατζή πολιτικό και ένας από τους βασικότερους αναμορφωτές του αγροτικού κινήματος στη σύγχρονη Ελλάδα.

Πολύκαρπος Σ. Ψωμιάδης,

Ο Πόντιος ιεράρχης της Μητρόπολης Ξάνθης και Περιθεωρίου (1922-1935)

Στις 23 Ιουλίου 1939 απεβίωσε ο από τα Κοτύωρα του Πόντου, **«κάκειθεν εἰς Κοτύωρα πόλιν παρεγενήθησαν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἄποικον»**, καταγόμενος Μητροπολίτης, πρώην Ξάνθης, Πολύκαρπος.

Η νεκρώσιμη ακολουθία ψάλλθηκε στον Μητροπολιτικό ναό Αθηνών και η σεπτή σορός του ενταφιάσθηκε στο νεκροταφείο της Νέας Σμύρνης, σύμφωνα με την

επιθυμία του.

Ο αείμνηστος Μητροπολίτης Πολύκαρπος γεννήθηκε στα Κοτύωρα (Ορδού) του Πόντου το 1864 και βαπτίσθηκε με το όνομα Περικλής. Φοίτησε αρχικά στην Ψωμιάδειο Σχολή των Κοτυώρων, που ήτανε την εποχή εκείνη σχολαρχείο. Μπήκε στην Θεολογική σχολή της Χάλκης, κι' όταν απεφοίτησε, χειροτονήθηκε με τ' όνομα Πολύκαρπος.

Πρωτοσύγκελος του Μητροπολίτη Ηρακλείας, του κατόπιν Οικουμενικού Πατριάρχη Γερμανού . Αργότερα με απόφαση της Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου στέλνεται σαν Πατριαρχικός Έξαρχος στον Πόντο. Χειροτονείτε Μητροπολίτης της επαρχίας Κολωνίας και Νικοπόλεως του Πόντου κατά το έτος 1899.

Αφοσιώνεται με ζήλο κ' ενθουσιασμό στο νέο του υψηλό λειτούργημα, και χάρη και στις γνωριμίες κατορθώνει να προστατέψει αποτελεσματικά και να ανακουφίσει από τις δοκιμασίες του το δεινώς χειμαζόμενο έως τότε ποίμνιο του. Επιδίδεται με δραστηριότητα σε μια ριζική αναδιοργάνωση των Ελληνικών σχολείων της επαρχίας του.

Για να εξασφαλίσει τη συνέχεια στο δημιουργικό του αυτό έργο φροντίζει και στέλνει ικανό αριθμό νέων μαθητών της Επαρχίας του σε ανώτερα εκπαιδευτήρια, σαν το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας, το Ιεροδιδασκαλείο της Σάμου και . Πάτμου, τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης κλπ.

Στα 1911 μετατίθεται στην Μητρόπολη Νεοκαισάρειας κ' εγκαθίσταται πανηγυρικά στην έδρα του, στα Κοτύωρα. Δωρίζει στην κοινότητα των Κοτυώρων το «Πολυκάρπειον Παρθεναγωγείον» και το οργανώνει σε πλήρες και πρότυπο εξατάξιο Παρθεναγωγείο, με επί πλέον μια τάξη νηπιαγωγείου.

Με την ανταλλαγή τν πληθυσμών, μέσα σε εκείνο τον χαλασμό της Μικρασιατικής και Θρακικής καταστροφής, εκλέγεται, στις 13 Οκτωβρίου 1922, ως Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθεωρίου αντικαθιστώντας τον «προς Κύριον εκδημήσαντα» Μητροπολίτη Άνθιμο. Φτάνει στην Καβάλα στις 31 Οκτωβρίου 1922 και αμέσως ανεβαίνει στην Ξάνθη «διότι τα προβλήματα από την διάλυση του Ελληνικού στρατού της Μ.Ασίας και Θράκης αλλά και από την άφιξη των αλληπαλλήλων κυμάτων των προσφύγων από τις πατρίδες της ανατολής ήταν πάρα πολλά και δυσεπίλυτα».

Κύριο πρόβλημα του υπήρξε η μέριμνα για τη εγκατάσταση όλων των χιλιάδων προσφύγων που σε ατέλειωτες ουρές η караβάνια έρχονταν από τις αλησμόνητες πατρίδες της Ανατολής

Φροντίζει για τα ορφανά παιδιά του πολέμου και της προσφυγιάς και μεριμνά για την εγκατάσταση των παιδιών του ορφανοτροφείου Αδριανουπόλεως που καταφθάνουν στην Ξάνθη πείθοντας την Δημογεροντία της πόλεως να διαθέσει όλες τις Ιερές Μονές για την περίθαλψη και συντήρησή τους. Έτσι φροντίζει την ίδρυση δύο ορφανοτροφείων, στην Μονή Ταξιαρχών και στην οδό Χρύσας (μετέπειτα Βενιζέλου).

Το 1935, τότε που τα πολιτικά πάθη οδήγησαν την χώρα μας σε ένα ολέθριο διχασμό, ο Πολύκαρπος κατηγορείται για συμμετοχή στο κίνημα της 1^{ης} Μαρτίου συλλαμβάνεται και τίθεται σε αυστηρό κατ'οίκον περιορισμό. Υποβάλλει την παραίτηση του στα μέσα Ιουλίου 1935 η οποία δεν γίνεται αποδεκτή και η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος και τον απαλλάσσει με οριακή πλειοψηφία από τις κατηγορίες αλλά πικραμένος από τη συμπεριφορά ιεραρχών αλλά και πολιτικών στην Ξάνθη στις 17 Αυγούστου υποβάλλει παραίτηση και αποσύρεται οριστικά στη Ν. Σμύρνη Αττικής.

Είναι σημαντική και πρέπει να σημειωθεί ότι η νέα πορεία της Παναγίας Σουμελά στην Ελλάδα, στο όρος Βέρμιο στις Καστανιές, ξεκίνησε στις 29 Μαΐου 1930 στην Ιερά Μονή του μεγάλου Σπηλαίου, στα Καλάβρυτα Αχαΐας.

Εκεί ο μακαριστός Μητροπολίτης Ξάνθης Πολύκαρπος Ψωμιάδης, που βρέθηκε ως επισκέπτης και προσκυνητής, εισηγήθηκε στον υψηλό καλεσμένο της Μονής, τον τότε Πρωθυπουργό της Ελλάδας Ελευθέριο Βενιζέλο, την μεταφορά της εικόνας της Παναγίας, από τον Πόντο στην Ελλάδα. Συγκινημένος ο Βενιζέλος υποσχέθηκε πως θα εξαντλήσει όλα τα μέσα για να ικανοποιήσει την επιθυμία του, που ήταν και επιθυμία του λαού των Ποντίων.

Πράγματι το 1930 και σε επίσκεψη του τότε Πρωθυπουργού της Τουρκίας Ισμέτ Ινονού, στα πλαίσια προώθησης της ελληνοτουρκικής φιλίας, ο ποντιακής καταγωγής Λεωνίδα Ιασωνίδα, υπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας, ζήτησε, σε άπταιστα τουρκικά, την άδεια να πάει αντιπροσωπεία στον Πόντο για να παραλάβει τα σύμβολα της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού. Λέγεται ότι ο Τούρκος Πρωθυπουργός ενθουσιάστηκε όταν άκουσε τον Έλληνα Υπουργό να μιλά μαζί του σε άψογη τουρκική γλώσσα και γι αυτό του έδωσε την σχετική άδεια.

Αρκετά αξιομνημόνευτο είναι και το συγγραφικό έργο του. Υπήρξε δωρητής του ιστορικού και λαογραφικού περιοδικού «Αρχείον του Πόντου» που εκδίδετο από την Επιτροπή Ποντιακών Μελετών. Άφησε, μεταξύ των άλλων, μέρος της περιουσίας του στο Δημοτικό Νοσοκομείο Ξάνθης.

Στις 9 Νοεμβρίου 2013 με πρωτοβουλία του Μητροπολίτη Ξάνθης και Περιθεωρίου

κ.κ. Παντελεήμονα έγινε ανακομιδή των λειψάνων Του, τα οποία εναποτέθηκαν στα κοιμητήρια της πόλης.

Βιογραφικό σημείωμα του Αλεξάνδρου Μπαλτατζη

[Αλέξανδρος Θ. Μπαλτατζής](#)

Image not found or type unknown

Ο Αλέξανδρος. Μπαλτατζής, τέταρτο παιδί του Θεόδωρου , γεννήθηκε στις 29 Απριλίου 1904 στην Κουταΐδα του Καυκάσου. Ο πατέρας του Θεόδωρος με βαθιές οικογενειακές ρίζες στην Αργυρούπολη του Πόντου μετακόμισε το 1893, χωρίς την οικογένεια του, στη Ρωσία. Εγκαταστάθηκε στο Σοχούμ, όπου ανέπτυξε επιχειρηματική δραστηριότητα, μεταξύ των οποίων και το ξενοδοχείου «Σαν Ρέμο», και το 1902 φέρνει και την οικογένεια του.

Τον Ιούλιο του 1908 με την επικράτηση των Νεό-τουρκων η ελληνική κοινότητα του Σοχούμ δέχεται μεγάλο κύμα Ελλήνων του Πόντου και προχωρεί στην αποπεράτωση του ελληνικού σχολείου, το οποίο θα λειτουργήσει το 1909 με 209 μαθητές.

Σ' αυτό το σχολείο θα αρχίσει τη φοίτησή του, το 1910, ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής και θα αναδειχτεί σε έναν από τους πρώτους μαθητές. Θα συνεχίσει από το 1913 τις σπουδές του στο ρωσικό γυμνάσιο του Σοχούμ.

Αυτή την περίοδο ο Θεόδωρος Μπαλτατζής απασχολεί στις δραστηριότητες του πολλούς νέους πρόσφυγες από τον Πόντο και ο μικρός Αλέξανδρος ζει από κοντά το δράμα τους στους οποίους προσφέρει χρήματα, τα οποία αποσπά από τη μητέρα του.

Ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής μεγαλώνει σε ένα περιβάλλον που ασχολείται με τις επιχειρήσεις αλλά και με την πολιτική ιδιαίτερα μάλιστα με το πρόβλημα της

απε-λευθέρωσης του Πόντου. Τα σαλόνια του ξενοδοχείου «Σαν Ρέμο», όπου γίνονταν και όλες οι εκδηλώσεις της ελληνικής κοινότη-τας του Σοχούμ, ήταν ένας ζωντανός χώρος πολιτικών συζητήσεων και ζυμώσεων τις οποίες παρακολουθούσε ο έφηβος Αλέξανδρος Μπαλτατζής.

Εκεί θα μάθει για τις προσπάθειες που γίνονται για να κερδίσει ο Πόντος την ανεξαρτησία του. Εκεί θα παρακολουθήσει τη διαμάχη των μπολσεβίκων με τους μενσεβίκους, όταν θα γίνει η Οκτωβριανή Επανάσταση, στην οποία μετέχουν και Έλ-ληνες. Και θα δει τους μενσεβίκους να καταλαμβάνουν την εξουσία όταν ήταν μαθητής στο ρωσικό γυμνάσιο του Σοχούμ από το οποίο θα αποφοιτήσει το 1920.

Με την ανακήρυξη της Σοβιετικής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Γεωργίας και την κρατικοποίηση των ιδιοκτησιών ο Θεόδωρος Μπαλτατζής χάνει όλη την ακίνητη και κινητή του περιουσία. Εγκαταλείπει τη Γεωργία. Από το Σοχούμ, με πλοίο, η οικογένεια Μπαλτατζή, έχοντας ελάχιστα χρήματα και λίγες αποσκευές, αποβιβάζεται στην Κωνσταντινούπολη και από εκεί θα εγκατασταθεί προσωρινά στη Μακρά Γέφυρα της Ανατολικής Θράκης. Με τη Μικρασιατική Καταστροφή, το 1922, η οικογένεια Μπαλτατζή μετακινείται στην Αλεξανδρούπολη.

Η οικογένεια του άλλοτε μεγαλοεπιχειρηματία του Σοχούμ Θεόδωρου Μπαλτατζή θα ακολουθήσει τη μοίρα των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής που έρχο-νται στην Ελλάδα μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης. Της δίνονται χωράφια στο Νεοχώρι της περιοχής Σου Γιαλεσί της Ξάνθης, παγκόσμια γνωστή για τα καπνά της, όπου εγκαθίσταται και επιδίδεται στην καπνοκαλλιέργεια. Όπως όλοι οι πρόσφυγες έτσι και οι Μπαλτατζήδες θα δουλέψουν με πάθος και πείσμα για να αλλάξουν τη μοίρα τους αλλά και για να φέρουν έναν άλλον αέρα προόδου και πολιτισμού στις καθυστερημένες περιοχές όπου είχαν εγκατασταθεί.

Κατεβαίνει στην Αθήνα για νομικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Γρήγορα όμως ευαισθητοποιείται με τις πολιτικές ιδέες του Αλέξανδρου Παπαναστασίου ιδίως στο αγροτικό ζήτημα όπου και εντάσσεται στη νεολαία του κόμματός του. Επιστρέφει στην Ξάνθη και ζώντας από κοντά το δράμα των καπνοπαραγωγών αποφασίζει την ενεργή ενασχόληση του με τα προβλήματα του αγροτικού κόσμου

Ιδρύει συναιτερισμό στο χωριό του και νεώτατος, σε ηλικία 26 ετών (το 1930), εκλέγεται Πρόεδρος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Ν. Ξάνθης. Αμέσως ανέλαβε πρωτοβουλία και πρωτοστάτησε στην ίδρυση της ΠΑΣΕΓΕΣ και το 1935 διετέλεσε πρώτος Πρόεδρος της.

Παράλληλα εμπλέκεται στην πολιτική και γίνεται συνεργάτης και ιδιαίτερος γραμματέας του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου.

Μετά τον πόλεμο ίδρυσε δικό του Κόμμα, το «Κόμμα Αγροτών και Εργαζομένων», και εκλέγεται Βουλευτής (1950, 1951, 1956, 1958).

Το 1960 πρωτοστατεί στην ίδρυση της Ένωσης Κέντρου του οποίου και εκλέγεται Βουλευτής Ξάνθης (1961, 1963, 1964).

Στην κυβέρνηση του αιμνήστου **Γεωργίου Παπανδρέου** διετέλεσε **Υπουργός Γεωργίας** (1963-1965).

Ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής **οραματίστηκε ένα σύγχρονο συνεταιριστικό κινήμα** στην υπηρεσία της ελληνικής γεωργίας. Με την πίστη ότι τα μεγάλα και πολλαπλά προβλήματα της, θα επιλύονταν σε μεγάλο βαθμό με την ενεργή συμμετοχή των ίδιων των ανθρώπων της υπαίθρου, που μοχθούσαν κάτω από αντίξοες και ανυπέρβλητες συνθήκες, «χρησιμοποιεί» την πολιτική του ιδιότητα μετατρέπει και δημιουργεί την συνεταιριστικές οργανώσεις όπως η ΣΕΚΕ, η ΣΠΕ, η ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ, η ΑΣΕ, η ΣΠΕΚΑ κ.α., μέσω των οποίων διασφαλίζεται ο εφοδιασμός των αγροτών με τα αναγκαία εφόδια και εξασφαλίζεται το προϊόν του μόχθου τους.

Διαβλέποντας την ανάγκη στήριξης αυτών των οργανώσεων με ανθρώπινο δυναμικό και έχοντας υπ όψιν την οικονομική αδυναμία Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης νέων από αγροτικές περιοχές, **εμπνέεται και δημιουργεί τον Θεσμό των Συνεταιριστικών Υποτροφιών της ΣΕΚΕ από το 1949-1965.** Μέσω αυτού του θεσμού πάνω από 400 αγροτόπαιδα σπουδάσαν στα Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσ/νίκης.

Η Θράκη και ιδιαίτερα η Ξάνθη είχαν την τύχη να ευεργετηθούν ακόμα περισσότερο και ιδιαίτερα από το έργο του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ, με την δημιουργία μεγάλων συνεταιριστικών βιομηχανιών. Η ΡΟΔΟΠΗ, η ΣΕΒΑΘ, η ΣΕΚΑΠ, η ΣΕΠΕΚ απασχολούν εκατοντάδες εργαζόμενους η καθεμιά και πολλαπλά συνέβαλαν και συμβάλουν στην οικονομική και πολιτιστική πρόοδο της.

Αναγνωρίζοντας το έργο του ο Δήμος Ξάνθης του απένεμε τον τίτλο του Επίτιμου

Δημότου και η Νομαρχία Ξάνθης τον ανακήρυξε ως την φωτεινή προσωπικότητα του 20ου αιώνα, που σηματοδότησε τον Νομό της.

Στην μνήμη του μεγάλου ανδρός και ευεργέτου της πόλεως, του Νομού Ξάνθης αλλά και όλης της Θράκης (γιατί όχι και της Ελλάδος) από το 1987 συστήθηκε σωματείο με έδρα την Ξάνθη με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ

Σύντομα θα εγκαινιασθεί το «Μουσείο αγροτικής και συνεταιριστικής ιστορίας» στο πατρικό του σπίτι, όπου πλέον των άλλων θα εκτίθενται και προσωπικά του αντικείμενα, κείμενα από τα πρακτικά της Βουλής των Ελλήνων της πολιτικής του περιόδου και η δημιουργία βιβλιοθήκης αναλόγου περιεχομένου.

Πηγή: thrakitoday.com